

HATÁRMEGNYEL

NAPJAI

Hónap	1916.	1915.
Január	1 K.	150 K.
Február	3 K.	430 K.
Március	5 K.	9 K.
Április	12 K.	18 K.

Megjelent minden heteknap este
Székesfehérvár és Kisdobóváral
Szent István-ter. I.
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjazás szerint.

Feladat szerkesztő és lapigazgató: Beranyay Lajos

A magyar

államháztartást kényszeríteni fogja a háború arra, hogy a hadikölesönön és a hadinyereségi adón felül új adóforrásokhoz nyúljon. Heliérich már bejelentette, hogy Németország milyen zsebekbe fog bele-nyúlni a források keresése közben s a német kapitalizmus, előreláthatólag, ha kellemetlenül is, de bélenyugszik majd jövendelmeinek illetlen megcsapolásába is.

A magyar kapitalizmus eddig, annál a politikai és hatalmi befolyásnál fogva, melyet a mindenkorai kormányokra és a mindenkorai parlamenti többségekre gyakorolt, minden alkalommal ki tudta magát húzni a közterhekhez való arányos hozzájárulás alól. Ez a boldog korszak most alighanem a végéhez közeledik.

A magyar államháztartás a háborús költségek súlya alatt olyan nyomás alá került, amely alól — az összerokadás veszélye nélkül — nem szabadulhat másképen, csak úgy, ha a kormány feloldja magát azok alól a tekintetek alól, melyek eddig a bankári tőkével szemben mindig kimeletré és meghátrálásra kényszerítették.

Kíváncsiak vagyunk rá, belemer-e majd nyúlni azokba a zsebekbe, amelyeket Heliérich Németországban már megfegyvetett. Ez a magyar adóháború, ha elkövetkezik, mindenesetre egyike lesz a legérdekesebb küzdelmeknek. A megvívása azonban nehezebb lesz, mint az összes külellen-ségeink leverése. Nehezebb lesz, mint a görlicai áttörés, a doberdoi front megtartása. Nehezebb lesz, mint — szinte nem is tudunk megfelelő hasonlatot mondani.

Ilyennek ismerjük mi a magyar kapitalizmust, amelynek még a nemzet létharcát is sikerült kitűnő üzlettel átalakítani.

Ismételjük, összeroppanás nélkül ez elől nem térhet ki a kormány. Két választása marad tehát. Vagy továbbra

is megvédi a kapitalizmust a nemzet halálós rovására, vagy pedig ő roppan össze. Hogy ő felvegye a harcot a bankárok falánksza ellen, sajnos, kétségbeesjtően sajnos, bízár gondolat. Ez volna a világháborunk legnagyobb esodája és diadala.

Háború.

A keletgalícia csata.

Kelétgaliciában a csata tovább folyik. Az ellenség tegnap Toporouenál, a besszarábia határon nagy erővel folytatta aüőresí kísérleteit. Eplotyan kudarcot vallott, mint az előző napokban. Az orosz támadásokat részben hosszantartó, véres káziúnsában mindenütt visszaverték. Különösen ekkeseredetek voltak Ranancetól keletre fekvő erdőórháznál, szelőtű árkokban ember-ember ellen vívott harcok, ahol különösen a varasdi 16. számú gyalogezred szerzett új diésőséget.

Ep úgy, mint a besszarábiai harcvoalonon, meghiusultak azok a támadások is, amelyeket az ellenség Okanatól eszakkeltre és az uscefolki hideródtímenyek ellen intézett, valamint az oroszok minden nagy szívósággal megújított kísérlete, hogy a Bucacetől eszakkeltre fekvő területen árkaikba benyomuljanak. Az ellenség veszteségei, ep úgy mint előbb, rendkívül nagyok. Egy tíz kilométeres szakaszon arcvonalunk előtt 2300 orosz holttestet számoltunk meg. Egyes orosz zászlóaljok, amelyek, ezer emberrel indultak a küzdelemben, saját jelentéseik szerint 130-al tértek viss a. A Bucacetől északra, a legutóbbi napokban beszállított foglyok száma meghaladja a 800 at.

A Felső-Ikvánál Böhm Er-moli-hadseregcsoportjának csapata lelőttek egy orosz repülőgépet. Személyzetét, amely két tisztből állott, elfogtuk.

Délirolban

és a Dolomit-harcvoalonon ismét tüzérési harcok voltak. Repülőink bombákat vetettek Alába, az ellenség egyik raktárába. Malborghet helységet néhány ágyúkból ismét hevesen lőtték. A flitschi medencében és a Krn-területen is megmozdult az olasz tüzértség. Doljetoól északra csapataink tegnap reggel elfoglaltak egy ellenséges árkot, amiért azonban makacsul folyik a harc. Három olasz támadást visszavertünk.

Dr. Prohászka Ottokár hadiarvaház.

Deák Dávidné gyűjtőívén adakoztak:

Deák Dávidné 20 K, M. Berger et Comp Wien 20 K, Jacob Bandy Böhm Kalitz 10 K, Fischer Gusztáv utóda Bpest 5 K, récei Panness Sándor Bpest 10 K, A Gerngswien Wien 50 K, Chr Geipel és John Aseh 20 K, Jahn és Steilger Wien 3 K, Moricz Löwy Wien 25 K, S. Lauter Wien 10 K, Aug Fleischhanes Nachf. Wien 5 K, Julius Engel és Neumann Wien 10 K, Moritz Fuhrmann Brünn 3 K, Edvard Nathe Wien 20 K, Channheim et Comp. Wien 5 K, Gebrüder Fuchs 2 K, I. Ginskey Wien 5 K, Fritz Bergmann Roszbachi 6 K, C. H. Hirser et Comp Wien 30 K, Ch. Meinl's Erben-Wien 5 K, Johann Rotter Bömerstaet 20 K, S. S. Neumann Reichenberg 10 K, Lederer et Wolf Wien 10 K, Taubbig Somnek fia Budapest 20 K, Rolffs és társai Budapest 20 K, Heinrich Plasek 20 K, Neumann et Hanowitz Prag 5 K, Filipp Michel's Sönd 30 K, Regenharmit et Raismann 10 K, C. Wolfrum 20 K, et. Herzmaski Wien 20 K, Wisster et Glück Wien 5 K, Chasz Weiner Winn 5 K, Noe Moss Hand-delsges. Wien 10 K, Heller Askanas Wien 5 K, Saahwächter Tuchen Schönbeck 10 K, Brüder Söwenbach Wien 20 K, összesen 504 K.

Adamecz Elekne gyűjtőívén adakoztak: (Nagylok.)

Adamecz Elekne 10 K, Adamecz Elek 10 K, Szabó Zsófia 40 f, Varga Gáspár 2 K, Engelhart István 1 K, Hajnal Jánosné 50 f, Nyulási Károly 20 f, Tolnai Istvánné 1 K, Magyarary Sándor és neje 5 K, Radány Gizella 2 K, Kiss Istvánné 1 K, Horgosi József 40 f, Lázár Istvánné 40 f, Engelhart József 20 f, Szabó Mihály 1 K, Müller Antal 60 f, Tánd Istvánné 1 K, Dátor József 1 K, Németh István 1 K, ifj. Fekete Mihály 1 K, Balogh Mihály 30 f, Häng Jánosné 20 f, Magyar Györgyné 50 f, Mészöly Pál 1 K, Margruber Ferencné 1 K, Rénes Mihályné 1 K, Bódo István 50 f, Csuti József 1 K, Szalai József 1 K, Lázár István 50 f, Udvardi Jánosné 60 f, Novák János 40 f, Egyed István 2 K, Kiler János 120 K, Nyilasi István 40 f, Gresspergl Mihály 20 f, Vas Mihály 1 f, Vas Mihály 1 K, Lucz József 1 K, Polgár István 1 K, Balog Aranyné 60 f, Német József 2 K, Arany Mátyás 1 K, Csillag Jánosné 40 f, Csapó György 140 K, Köfy Gyula 50 f, Varga József

50 f, Tóth István 1 K, Németh Istvánné 40 f, Paudics József 1 József 1 K, Pólya János 2 K, összesen 6780 K.

Balogh Ferencné és Regényi Lajosné gyűjtőívén adakoztak: Olaj-utca es Felsőkirálysor.

Pájer Istvánné 20 f, Mennyei Jánosné 80 f, Lagmár Istvánné 10 f, Molnár Márton 20 f, Urovits Mihály 3 K, Basch Adolff 20 K, Révész Gyuláné 5 K, Liszits János 2 K, Csikesz János 5 K, ifj. Noticzer Jánosné 1 K, Nemes Józsefné 20 f, Kummer József 40 f, Rebner Ferenc 2é f, N. N. 20 f, N. N. 20 f, N. N. 1 K, Stolzenberger 1 K, Szigeti Feren 30 f, N. N. 20 f, Knitthoffer J. 40 f, Régi Ferencné 4 K, olvashatatlan 1 K, N. N. 20 f, N. N. 20 f, Wajár György 2 K, Sapkás Károlyné 2 K, Sunklod Antalné 40 f, Pintér-N, 20 f, Kocsis József 40 f, Ertl József 40 f, Miháli Istvánné 1 K, Szabavits Ferencné 1 K, Nyikos Ané 1 K, Schlett 1-né 60 f, Pavelka Jánosné 40 f, Moskovics Pálné 60 f, olvashatatlan 40 f, Kancz Ferenc 20 f, Németh Jánosné 60f, Cáslerszky Károlyné 1 K, Mikulásik N. 30 f, Osvát József 30 f, N. N. 18 f, N. N. 12 f, Stigler Lajos 2 K, olvashatatlan 1 K, N. N. 20 f, özv. Khaut Antalné 4 K, özv. Király Istvánné 1 K, Füzéri Károlyné 30 f, Pénez Imréné 20 K, Nardai István 1 K, Ring Ferenc 1 K, Liszi József 50 f, Kó Istvánné 10 f, Töke Istvánné 40 f, H. M. 10 f, Polcer Ferenc 20 f, Millerné 1 K, Halvaksz J. 1 K, Polczer Jánosné 60 f, Vendég Györgyné 1 K, Pénez Józsefné 50 f, Varga Mihályné 1 K, Plentner Károlyné 2 K, Finker Györgyné 30 f, Mészáros Mihályné 1 K, olvashatatlan 1 K, özv. Lencsés Józsefné 4 K, Regényi Lajosné 1 K, Balogh Ferenc 5 K, Klein János 20 f, Kovács Károly 60 f, olvashatatlan 30 f, Enihirt Jánosné 60 f, özv. Jeskó Istvánné 40 f, Lits Józsefné 40 f, Stéger András 3 K, Jungbluth Antalné 30 f, Bodog Jánosné 1 K, Töke Jánosné 20 f, Kó Kata-Jin 20 f, Pogács Andrásné 1 K, Lézer Ferencné 10 K, Raussenider Jánosné 2 K, Szalgruber 1 K, Nyikos Mihályné 20 f, Vincizy 10 f, N. N. 10 f, N. N. 2 K, Kóday Józsefné 20 f, Vincz Erzsike 2 K, Vincz Mariska 2 K, összesen 24760 K.

A helybeli gyűjtőiveket valamennyi leközöltük s a vidéki gyűjtőiveknél azonban csak a végösszegeket fogjuk kimutatni. A részlevezést a helyszínek nem engedték meg. Ha azonban a nagyobb adományokról egy mellékimutatást küldenek be, ugy azt a legnagyobb készséggel leközöljük. A gyűjtés eredményével természetesen a

gyűjtőveket azért be kell küldeni a pénztároshoz.

Mány községben Krasztina Lajos plebános 37-14 koránát gyűjtött.

Magyaralmáson a gyűjtés Vibiral Lajos plebános vezetésével 70-47 koránát eredményezt.

Lenkovszky Mór Tárnokról 1 koránát, Czagler Mihályné Lovasberényből Kalmár Rózsa gyűjtőjénél pótlólag 2 K. adományozott.

A muszka gyűrűk.

Harcér, 1915. december.

Leccsapott mögöttünk egy muszka srappell. Kimentem megnézni, mért kíváncsi voltam, hogy kik szaladnak: a mi krumpaszedőink-e — a Hindenburg bakák, — vagy az ugyanilyen szándékkal foglalkozók tüzerek. Lobogtak a szürke köpönyegek, az emberek nem szaladtak széjjel, hanem egy pont felé rohantak. Arra, ahol porzott a föld, ahol valami leest. Egy baka fölkapta a valamit, de hámarosan — a másik tenyerébe ejtette, — nagyon meleg lehetett. Csattant a másik srappell s újra megkezdődött a versenyfutás; ismét lobogtak a domboldalon a szürke köpönyegek, egymást taszigálták a bakák és tüzerek. Ugy látszott, hogy megboldondultak, mert a srappell nem szét, hanem még jobban összekergette őket.

Ezen s legújabb háborús tapasztalatomon rágódtam, mikor megszólat mellettem egy sürtén bozontos, fekete képtű öreg: Lesz holnap megint gyűrűi!

— Mi lesz?
— Gyűrű, ruszi gyűrű.

Tekintélyt veszítő a tudatlanság, elhallgattam. Azután másnap utána néztem a dolgnak.

Oláh Jánosok, Perces: Péterek szabad óráikban barlangjai képrámából készített üvegtáblái mögött guggoltak és szorgalmasan dolgoztak. Gyűrűt rászpoltak és csiszoltak, olyanformán néztek, mint mikor verébfejbetűs rózsa-színű levelező-lapjaikat szerkesztik. A kéz dolgozott, a lélek ottlagon volt. A sok nehéz perc faragta kemény arcvonások mintha lágyabbak lettek volna, mikor az orosz srappell cünderjét gyűrűkké formálták.

A muszka srappell cünderje a baka értéktárgyai közé került. Volt idő, mikor a kutyának sem kellett, pedig akkor több volt belőle. Ugy hullott, mint a záporész, most kevesebb van, nehéz hozzáfutni; takarékoskodik a muszka, azután meg árokban lakunk, ahova inkább gránátot küldözget.

Pedig kell a gyűrű; vannak, akik örülnek majd neki odahaza. Amint formálgatják, csiszolgatják megjelenik a falu tornya, az apró házak, a dolgos kezek; az otthon hagyott család, a virágbokréta levelező-lapokat küldözgető Juliskák, Mariskák. Megindul a beszéd rövidre szabott mondatokban: szabadul a lelkük a ránevező honvágy alól és ezért a leglehetősebb módon is megszerzik a srappell cünder.

Pár száz lépésre állásunk mögött van egy óriási nyária; a falu egyik utcája kezdődött alatta, azon keresztül csörögtek minden délből a konyha-kocsik. Az utca végén a nagy fa körül volt a menázi kiosztása, ott gyülekeztek össze a kiküldött emberek, onnan hozták be a lövészárkba az ennivalót. Természetes, azon a tájon

dél ideje alatt állandó volt a mozgás. A muszka megsejditette, hogy ott mi történik s attól kezdve kijárt egy pár srappell is a menázihoz. A srappell szíves fogadtatásra talált, a déli felvonulók száma mindig nagyobb lett; volt alumínium és vörösréz bőven. A muszka megörült és gyújtotta a falut, a konyhakocsik nem jöhettek többé világos nappal; velük együtt elmaradt a déli srappell porció, el az alumínium és a vörösréz. Az alumínium kulacsokra került a sor, a gyöngébb lelkűeknek ez is megfelelt s így került forgalomba a trén táján a hamisított hadigyűrű. A keményebb szívű magyar nem huzta az új-járat, de megszelletett a —scheinbári mintájára a —scheinmenázi kiosztás. Dében gyülekeznek a vállalkozó szellemi Hindenburgok edénnyel kezükben a nagy fa alatt és csinálják a forgalmat addig, míg a muszka figyelmét felhívják. Körrillépkedik a fat és diadalordítással fogadják a fa, az árokpárt és a tűzhelyek romjai mögött az első srappell s tart áll a hecc, míg srappell gorombába testjére, a gránát megerkezik.

Aki nem ismeri a magyar katonalelkét, játszi könnyelműségnek látszó bátorságát, annak sokat tudnának mesélni a muszkától kieroszakolt gyűrűk. Aki számára készülnek, az otthon hagyott bögárszemű magyar asszonyok nagy és kis lányok egy-egy gyűrű történetéből ráismernek a messze idegenbe szakadt katonájukra, a dűnántuli magyarra, aki épen olyan volt otthon is, mint most az Ikva partján, csak-hogy másképp: nyilvánul meg akkor régen a virtus.

O. B.

HIREK.

Naplójegyzetek.

A rokkant katonák ügyét, dicséret a társadalomnak, elég szépen karolja fel. Állandóan adakozik a mi béna harcosaink részére, hogy a sovány állami rokkantdíj mellett legyen egy kis segítségük. A rokkant katonák számára való gyűjtés nagyresze azonban olyan jellegű, hogy egy nagy alapot létesítenek belőle a jövőre, a béke napjaira, pedig a mi rokkantjainknak most is, sőt különösen most van szükségük a társadalom segítségére. Most, mikor még nem tudunk nekik megfelelő kényérkeresetet nyújtani, most mikor ugyyszólván teljesen rendezetlenül áll a rokkantkérdés, a háboru egyike legfontosabb ügye. Nem szabad tehát megelégednünk az olyan hadjótékonyságról, amely a rokkant hőseinket azonnal megsegítésben részesíti. Az ilyen jótékonyságot szorgalmazzuk a különböző helyeken elhelyezett perselyek a rokkantak számára s a Hadsegély Hivatalt. A legszebb emberbaráti tetteket és hazafias eszeleket gyakoroljuk tehát, midőn a rokkant katonáinknak ügyét elősegítjük.

Kinevezések a honvédségnél. Szabó József Kovács Pál, Fodor István, Halvax József, Fekete Géza, Mihalics István, Kelemen András, Kincses Gyula, Szűcs Pál, Násiási Sándor, Pála Márton, Donath Vilmos, Erdei Géza, Suda Géza, Baumgartner Ödön, Ganda Béla, Szép József, Manger Emik, Galagó Ede, Steiner Ferenc.

TÁRCA.

Felfedeztem Gyóni Gézát.

Hogy az ördög vinné el a mi mai irodalmi viszonyainkat! Mi néhány százézer itt a négy folyó és három bérc hónapban, akiket sajtó-kritikánk arra vezetett, hogy valahogy ne higgyünk neki, annak a könyvnek az érdemes voltában, amelyről a kritika azt hirdeti, — hogy az érdemes — most ez egyszer igazán rosszul jártunk...

Jó magam már vagy öt éve — elvből nem olvasok olyan könyvet, amelyet a napi sajtó egéki magasztal. Egyszer felfüggesztettem ez elvemet és beugrottam a kritikának. Szemem elé ötlött egy regényem: A vörös postakocsi. Irta Krudy Gyula. Krudy Gyula magyar ember, erőteljes tehetség, a régi nemesi kuriáknak erőteljes rajzója, úgy gondoltam, hát magamban: — hogy ha ez a jóra teremtett író ilyen Biedermeier című könyvet ír, ez csak — jó lesz. Lesz

benne levendulaillat, krinolin, holdvilág, „Hommvész” és „Regelő”, kis képecske azon felirással: „Zum Andenken...”, lesz benne apró cipellő, a melyiket 2 méter szalag tartogat a romantikusan vékony, fehér barisnás lábszáron, lesz benne oh és weh! — egy szóval lesz benne világ a 20-as és 30-as évekből és különösen lesz benne egy vörös postakocsi, amely dőcögve gördül a köves hegyi uton és akik benne ülnek stb. ... tetszik gondolni, hogy én mit gondoltam...

No lát, beugrottam! Véres veretjéken szerzett 4 koronát gondoltam ki a könyvtáros puldjára érte és kaptam egy izellen, zavart, kevert, affektált, — nem korhűen affektált — dolgot, amelyiknek az alakjai bár előttem mind személyesen ismert alakok, de még mint ilyen sem tudott érdekelní... aztán a végén, mikor a fizetelt szerző nagyon nem fért a bőrébe és már sokáig volt elég tisztességes, akkor leirogatta azt, hogy mit beszél két kíváncsi asszony egymással bizalmaságuk legmelegebb, legizibb perceiben és olyan témába

csap, amelyik olyan messze van a vörös postakocsitól, — mint a Tüzföld a Ferenc József-földtől. Flóvástam a könyvet végig — bocssássa meg nekem az én egyszerű ósdi, parasztlukus izlésem! — elolvastam, de soha én könyvet — még algebrát sem — úgy a földhöz nem vágтам, mint azt.

Nem, — a magyar kritikának — (természetesen a hírlapirodalmi kritikáról szólók) — hinni nem lehet, nem szabad. Jókai nevezte meg legtalálalóbban a mai kritika rendszerét. Azt mondta: propeller-rendszer. Szegény atyamesterünk, már ezért az egy szóért is megérdemelte volna a Parnassust. Az ember szinte látja a nagyüstökű modern író, akit visz előre a maga által mozgásba hozott propellere, csavarja. Az a római jogi proverbium, a facio ut facias, sőt a do ut facias, no meg a facio ut des az alapja az ilyen kritikáknak. Mert X elvárja Y-tól, hogy azért, mert X „jól ír” Y könyvéről, hát Y is — bármilyen butaságot ír legyen össze X ur — „jól fog írni” arról a butaságról. etc. etc. etc. ... „Oly csillagok vagyunk, mik egy-

mást kergetik — kis kölcsönökért is, de a Parnassusra is...

Ilyen áldatlan viszonyok között visszasírja az ember azt az időt, amikor még az álnevek burnuszába takaródzó kisebb-nagyobb tudatlanságok irrogattak lelvéformában könyvbírálatokat, kezdvén egy a dolgot:

Kedves Lujzám, már négy hete zuhog odakünn az eső, a sár oly nagy, hogy az ember ki sem mozdulhat, a vendégljárás is kilsit elmarad, tehát én is elkövettem a postán csak tegnap érkezett könyveimet és lapozgatni kezdék bennök...

Ezután jönnek a rajongó kifejezések, az istenitések lázasán összehalmozott frázisai, mindez egy könyvről, egy íróról, amely, illetve aki már azzal, hogy megjelent a magyar kultura porondján, bizonyos érdemmel bírt. Ezt akkor fel kellett dicserni. Virágos kertünk akkor még nem ismerte a kelet és nyugat csodálatos, pompás disznóvonyeit s a derék hazai muskátili, amit még a természet csalafinta támogatásával nem keresztetett Moenich kollégám, hogy az a szimpla piros szín helyett a spe-

SOVEGJARTO vaszonaruháza, Barátok épülete.

Nagy választék fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Külföldi vasznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők-ből. Agy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ

szabókat

Topscher Vilmos, Gergely István, Miklós Béla, Rollin Adám, Pethő Aladár, Heidler László, Pataky Ferenc, Rác Béla, Wessely Károly, Boldog Lajos, Szöke László, Oláh István, Piláhy Géza, Rosta István, Strasser Jenő, Szabó Kálmán János, Kréskai József, Draskovits Géza, Bakus Sándor. 17. honv. gy. e-beli tart. tisztjelöltek tart. hadnagyokká léptek elő.

Katonai kintűntések Goldsmidt Péter népi orvosa a 17. honv. gy. e-ben egy tűzvész alkalmával kifejtett főtörési és eredményes segítségnyújtásért az ezüst érdemkeresztet a piros szalagon. Márkus Herman 17. honv. gy. e-beli őrmester, Molnár Károly VI. eszendorkerületi belső őrmester az ellenség előtt tanúsított különösen kötelességit szolgálataik elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján kapták.

Nemességadományozás. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Váradi Géza honvadászrednek, valamint törv. utódainak régi nemességük építésben tartása mellett a "Tornai" előnevet díjmentesen adományozta.

Az ügyvédi kamara köréből. A székesfehérvári ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy 1915. évi dec. 10-én elhalt Barcza Béla devesérei ügyvédet az ügyvédi névjegyzékből törölte és hogy iródlája részére gondnokul dr. Königsberger Kornél ügyvéd rendelgetett ki.

Pro Patria javára. A városi árvaazas növendékei a karácsonyi színelőadásukat a Pro Patria javára megismételtek s 17863 kor. jutott a nemes célra, amelyért az egyesület vezetősége ezután fejzi ki hálas köszönetet ugy a nővéreknek, mint az intézet növendékeinek, a szíves fáradozásért.

ctrum mind a hét színében tündöklőn... (Hohó, most veszem észre, hogy magam is beleestem abba a bünbe, amit fentebb ostromoztam. Egy ilyen keresztezett muskállit rólam nevezett el — és én írok róla elismerőleg — tehát facio ut facias...)

A fentebb elkezdett könyvbírálat, hogy folytassam az elkezdettet, így végződik:

Még éreztem a költői hevet pirulni artzomom s felsőhajék, vajha volna számom ny szép lélek hazafajánk között, kik az ártatlan szerelmennek ily szép izetlebb (gustus) rajzoló lennének.

Sajnálom, kedves Lujzám, hogy nem vagy ismét kedves vendégem, mint a mult esztendőben ilyenkor. Elállt az eső és most együtt tennék sétat a kert hűvös árnyékában. Legközelebb többet Aloysius.

Hogy Aloysius nem értett az üzlethez, az bizonyos, de jóhiszemű volt. Erős volt a híte, hogy érzése, átgondolása, izlése, felfogása, no meg kifejezése, gondolatmenete, ítélete, mind arra jelölték ki őt, hogy az irodalmat terjessze, fejlessze, erősítse. Aloysius rajongó volt, s bár mérget vehettünk rá, hogy az eső nem zuhogott négy hét óta, hogy Lujza nem volt tavaly vendége, de amit a könyvről s annak szerzőjéről írt, azt őszintén, igazán, hite, — arra is mérget vehettünk.

(Vége köv.)

A vízvezeték Szerda reggeltre a vizálás 200 meter volt s éjjel három óra hosszat szüntel az üzem. Szükséges volna, hogy a vízművek vezetősége előre értesítse a közönséget az elzárásról. A legnagyobb kellemetlenségeknek van kivéve, ha meg azt sem tudja, hogy mikor használhatja a vízvezeték. Reméjük, hogy ezután így lesz.

Halalozás. 1308. Tóka Jánosné szül. Antal Julianna január 5-én életének 62 évében, rövid szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 6-án d. u. 3 órakor lesz a Főgáz-út 8. számú szomsz. az engedélyezett sírtelepben az elhunyt leghalálását f. hó 7-én reggel fél 8 órakor lesz a fészárosi temetőben.

A sebesültek halála. A tavaszi lakónya süvésűjű nevében fiatal Richard, Saffner Richard és Anzsi Ede 1. velben a Péternyelvi Napló után felejt ki hálas köszöneteket. Harthi eredeine főispótnak, Dr. Kerkai Istvánnak, és az apók halálukért azért sok fáradságot és befelátozást árnyalban rendeztünk.

Köszönetnyilvánítás. Azon nagy csapás alkalmából, mely bennünket török szeretett nevű leányunk Pozsgai Annuska halálával ér, gyögyölő iránt hatot szívünkre azon általános részvét, melyet megnyilatkoztak lánunk. Fogadják tehát ezuton ószinte, hálas köszönetünket mindnyok, akik a temetésen megjelentek, koszorút küldtek, fogadukat rendelkezésünkre bocsátani és szívünk fájdalmát ezáltal enyhíteni szívesek voltak. *Pallag István és neje*

Részvenytársasági alapon. Tisztelt szerkesztő ur! A villany ügyről szól a levelem, arról a már ugyanelek megutált tengerikigyőről, amely napról-napra tenger (és) kigyó lesz és allandón fulankozza a mi háttartalat tureimünk. Lassankint már valóságos ösködő ködösüdik ez az ügyes emberfia legyen az, aki a zuzajába bele tud látni. Különösen mióta szakértő bizottságunk van. Kilószámra mertünk volna ciankálit ozzonnázni, oly biztosnak véltük, hogy Phoebusékat a székesfehérvári telepek bizalma, illetve ez huzza ki őket a csávából. A szakértő bizottság erre azt mondta, hogy tévedni meltoztatunk. Legalább én ezt olvastam ki a jelentéséből. "A telep csak olyan balinai szatócsüzlet a nagykorosmal joggal házastiva, meg lehet belőle élni, de nem kerül belőle vespecsenyére, prémes bundára meg taljipipára. A városnak meg egyenesen rossz üzlet lenne, mert mi ügyetlen zsidók vagyunk, a nyulböripárnál sohszem tudunk előbbre vergődni. Hiszen még jeget aszalni sem tudunk. Szóval ne igen kapkodjunk gyorsan a házikézelés után, mert, legalább most, nem nekünk való. Jött erre egy másik javaslat. A szakértő bizottság egyik tagja csinálta. Ebben már jobb üzlet a telep. Még hasznos is hoz. Potom 30—60 ezer koronát. És határozottan a megváltás mellett agítál. De ki ne agítalna e mellett? Bizonyára maga a szakértő bizottság is szeretné, ha már nem Phoebusék kezén volna, de hát azt tartja, hogy jól meg kell gondolni a dolgot. En ugyan csak közönséges adófizlő polgár vagyok, de nekem is volna egy indítványom arra a közérdekelt ügyre. Feltehtünk váltást meg a telepet, s amennyire csak lehetséges, a legrövidebb időn belül. A megváltás részvenytársasági

alapon történjék, fele részvény legyen a városé, fele pedig a közönségé. Így a dolgot finanszális része könnyebben megoldható. A telep élére egy ügyes vezetőséget állítsanak, amelynek percentes fizetéssel — magának is érdeke volna, hogy a villanytelep a legjobb üzlet legyen. Kis névertékű részvények kibocsájtásával pedig lehetővé tennék, hogy minél többen jegyezhessenek részvenyt. Azt hiszem mindenki szívesen tenne, mert legalább tisztességes világitáshoz jutna, még azután rövid idő múlva jó kamatot is kapna pénze után. Ez csak egy idea, amelyen azonban azt hiszem lehet és talán érdemes is gondolkodni. Tisztelettel dr. Enis Jegyzék.

A gyermekhalandóság. Az a nagy nevezeti veszedelem, amely már évtizedek óta rákötődött az országnak, a háboru óta még nagyobb és veszedelmesebb arányokat öltött. A gyermekhalandóságról van szó, amelynek statisztikája rohamosan emelkedik. A veszedelem elzen most komoly is nagyarányu mozgalom indul meg, amelyben azt hisszük mindenkinek a segítségére lehet számítani. Az Országos Gyermekvédő Liga küldöttségének részvételével január 16-án délután 11 órakor a vármegyeház kistermében a nagyfontosságú ügyben értekezlet lesz.

Megszűnt az állatbetegség. Székesfehérvár területén megszűnt a szaj és körömfájás, a rendőr-főkapitányság ugy a héti és mint az országos vásárokra a hasított körmű állatok felhajtását megengedte.

Köszönetnyilvánítás. Mind-azok, kik szeretett édesatyánk illetve nagyapánk temetésén résztvenni szívesek voltak, nagy fájdalmunkat barmi módon enyhítették, fogadják ószinte köszönetünket. Ezuton mondunk köszönetet a székesfehérvári és nagykanizsai d. v. tisztikarnak és a helybeli mozdonyvezető karnak szives megjelenésükért. — A grázsoló *Köb család.*

Ertesítés. Arról, hogy Bank-utca 6. szám Rudbányai és Szilágyi cég alatt nevezett uri szaboságból még december 27-én a közeli bevontulásom miatt kénytelenítve voltam kilépni s így érdekeltségem a jelzett nap óta ott teljesen megszűnt. Ezutal tudatom, azokat a nagyra-becsült rendelőimet, hogy Rudbányai és Szilágyi cégnél levő netáni tartozásaitak jan. 15-dikétől kezdődőleg behajtás céljából átvettem. Tisztelettel kérem ezt tudomásul venni és a lehetőség sze-int január 15-ikéig bezáróg kiegyenlítés.

séről gondoskodni, leginkább azért mert ezen kintlévőségeimnek rendezésére elválaszomkor, a jelen körülmények parancsa folytán Székely Nándor ügyvéd urnak Bank-utca 6. sz. megbízást kagyk. Tisz. lletel Rudbányai Imre.

A székesfehérvári Hadségélyző Bizottság kimutatása f. hó 13—22-ig (folytatás) Katonák karacsónyára: Deák Ferenc 5 K. Krausz Tivadarné 10 K. Váradi Sándorné 2 K. Mózer Károlyné 2 K. Léhner Pálné 2 K. Haggenmacher sörgyár gyűjtőívén: Konrád 20 K. Konrád Kálmán 2 K. Hoffmann 20 K. Hoffmann Lajos 2 K. Schell Mihály 1 K. N. N. 50 f. N. N. 50 f. N. N. 1 K. N. N. 1 K. összesen 48 korona 50 fillér. Magdics István 10 K. Streit Ferenc 10 K. Köstler Henrik 10 K. Gr. Wimpfen Frigyes 100 K. Nosz Margit 124 K. Dr. Pataki Ármis 5 K. Mórauca Erzsike gyűjtése: 640 K. Kollmann Ilonka gyűjtése: 1408 K. Berger Margit gyűjtése: 749 K. Knazovitzky Béla gyűjtőívén: Rábl Grün 5 K. Guisepep Rossi Szleger 5 K. Matt Joim Schiff-schlegler 10 K. Matt Koim Co. 5 K. Fleischaus ang. Scheger 5 K. Hermann Kónig 10 K. Kna. zovitzky Béla 10 K. Schuller Co. Wien 10 K. Fleisch, Brüder Zug 10 K. Handéls act. Gesellschaf 10 K. Palma Matschink 10 K. összesen 105 K. Dr. Hirsch Alfréd P. Szabolcs 100 K. Gróf Szogyény Marich László 100 K. Külföldi gyárosok 9666 K. Vörös Kereszt Egylet. székesfehérvári fiókja 2000 K. Székesfehérvári Hadségélyző Bizottság 2000 K. Dr. Saára Gyula gyűjtése 131456 K. Bálvárosi Kat-

Szerdán és csütörtökön
január 5 és 6-án
**PUCGER UR,
KACMAREK**
német katonai vígjáték 3 felv.
A kém menyasszonya, (hum.)
Messzer hirádo, (akt.)
Felvételek az olasz harctérről.

Székesfehérvár szab. kir. város
Apolló-színháza
Pénteken és szombaton január hó 7 és 8-án
A sátán kutyája III. része
STAPLETON. Detektívtörténet 2. felvonásban
Sherlock Holmes: Alvin Neuss.
Stapleton: Friedrich Kühne.
Leányregiment.
Vigjáték 2. felvonásban.
MESSETER HIRADÓ 44. sz.
Előadások 6 órákor. Rendes helyért.

holikus Kőr 10 K. Gróf Károlyi Gyuláné 50 K. Kegyes alapítványi pénztár 10 K. Herczeg Sándor árváknak 30 K.-Dr. Steinhörsz főrabbi gyűjtése 84:28 K. Diebala Mária árvák karácsonyára 5 K. Ferenc József nőnevelde növendékei 9 K. Külföldi gyárosok a rokkantaknak 96:06 K. Albert Mihály a vak katonáknak 5 K. (Folyt köv.)

Köhögés és rekedség ellen a legjobbnak bizonyult háziszser a dr. STÖRK-féle komprimált mell-pasztila. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható **Szűts Róbert „Magyar Korona” gyógyszerárában**, Székesfehérvár, Városházter.

SZÍNHÁZ.

Ciklámén. Helyesen tette Gábor Andor, amikor Ciklamennek nevezte el a színművét. Tényleg virágot, tiszta levegőt érünk a színpadon, amikor darabját látjuk. A kissé könnyelmű báró beleakad egy kegyelmes asszonyba, de alaposan bünhődik érte, s a fehérlelkű színésznő, akit ő vagyona felének felajánlásával arra akar felhasználni, hogy mossa ki őt a kegyelmes úr előtt a kellemetlenségéből, igazán kedvesen bünteti a bárót és téríti az észére. A darab úgy végződik, ahogy várjuk, az ártatlan színésznő lesz a báró felesége. A kegyelmes asszony Canossa-utja is teljesen kielégítő. A művészi kézzel felépített darabnak van még egy másik kiváltsága is. Az igaztalan kíváncsi cselekvény-szövegében nem egyszer olyan rész íti meg fillünket, amelyről irodalmi értékre gondolunk. A mellékszerepek is dicsérettel vannak beállítva. Hü képét látjuk benne a mai cselekvővilágnak, amelynek konfidenskedő szellemeskedése józini humort varázsol a komoly tenor darabba. A cselédhumor azonban mindig azok a keretek között mozog, amely a darabhoz illik. Lássuk már most a székesfehérvári premijert.

A darab kitűnő rendezéssel (de nem a szereposztást értjük) jó előadásban folyt le. Fodor Oszkár az ő művészettségével vezetett, Fenyő Aladáról szintén a legjobbat mondhatjuk, talán néha kissé túlzott volt az érzékenyülés. Különben teljesen a szerző intenciója szerint állította be a szerepét. Könyvesnek kevés jutott a daraból, de annál több értéket vitt bele a játékába. Paulát a darab figyelmes elvonalása után egy végtelenül szerény, de azért kedves asszonynak látjuk. Révész Böske majdnem ilyen volt, talán az utóbbi tulajdonságot láttuk kevésbé ki-domborodni. Úgyesen szakácsnő-kódott és sok derűt váltott ki Bene Emma. A többi mellékszereplőkről nincs mondanivalónk.

Utóljára említjük meg azt a hibát, amit a szereposztásnál elkövettek. A darabot a színpadon a darabot, őszintén szólva, felette kíváncsian vártuk, mikor Császár Kamilla nevét olvastuk, hogy miként fogja alakítani a színésznő szerepét. Császárt eddigi szerepléséi után ügyes és kedves naivának, egy törekvő művészetiséggel bíró erőnek ismertük meg, igazán sajnáltuk a tegnapi szerepében. Ezt a szerepet, ha drámai erővel játszották volna meg, akkor az első felvonás egy felséges jelenetvé változhat. Mert csak tessék meggondolni, hogy micsoda

erőteljessék kell annak a felháborodásnak megjárásához, amelyet a báró eljárása a színésznőből kivált. Azután mennyi ügyesség szükséges a kettős szerephez, egyszer galamblelkű, okos, kedves leánynak lenni, máskor pedig affektáló, hidegen számító, tilosba járó, majd féltékenykedő kegyelmes asszonynak lenni. Császár Kamilla játéka a villanyvilágításunkat juttatta eszünkbe. Első felvonás: vis major, vagyis mikor elalszik a villany (azért veszszük a hasonlatot a villanyról, mert az első felvonásban egyszer tényleg elaludt). Második felvonás: kezd világosodni, már jól ég; harmadik felvonás: néha kifogástalanul ég, de egyébként a vibrálása állandóan bántja a szemünket. Császár teljes igyekezettel dolgozott, hogy azonban nem tudott teljes mértékben megfelelni a szerepnek, annak a hibája, aki kikiosztotta neki. Partnereivel együtt sok tapsot kapott, sőt még virág is volt.

Egy test két lélek pénteki premijében színtársulatunk egyik legértékesebb tagja, Köryes Jenő h. igazgató fog fellépni az államiügysz kettős szerepében.

Heti műsor:

5. Legénybucsu.
6. D. u. Sybil.
- Este: Moziún ér.
7. Egy test két lélek. (Ujd.)
8. D. u. Diákeleadás.
- Este: Legénybucsu.
9. Este: Ripp van Vinkle.

Az Apolló színház iroda hírei.

Pucber ur Kacmarak a címe annak a pompás német katonai vígjátéknak, mely ma kerül színré az Apollóban. A katonasélet minden humorát eleveníti fel, kacagtató jelenetekben. Ezenkívül kisebb humoros képek és harctéri filmrportok egészítik ki a műsort. Az előadások 3, 5, 7 és 9 órákor kezdődnek.

Stapleton. (A sátán kutyája III. része) kizárólagos joggal az Apollóban pénteken és szombaton. Emelkezetes még a mult évadban mikor először bemutatta a Sátán kutyáját első nap lázba hozta a moziba járó közönséget, mely nem tudott eleget gyönyörködni és izgatni a kép láttára. E szenzációs film folytatását dolgozta fel a Berlini Greubam filmgyár ugyanezekkel a híres német színészekkel, akik az első sorozatban játszották Sherlock Holmes és Stapleton szerepét. A közönségen a sor most, döntse el, melyik a jobb sorozat. A film érdekessé pótműsorral pénteken és szombaton rendes helyárral kerül színré az Apollóban.

Az Uránia színház iroda hírei.

Háboru a gyermekszobában a címe annak a bohókás 2 felvonásos vígjátéknak, mely ma és vízkerezt ünnepe az URANIA színház vásznára kerül. Ez a kép elejétől végig derűs kacagást fakaszt, amíg a szülők hazaérkezése után a jól megérdemelt pipaszárral való kitüntetés a lurkók elnyerik. Ezenkívül egy gyönyörű főúri művészdramma, „Lavina” címmel, Háborus híradó stb. egészítik ki a nagyszabású műsort.

Ha csinos és kedves háborus emléket akar szerezni, vegye meg a miniatúr vértis vitéz szobrot három koronáért. A rokkant katonákat segítő az emlékszóbor megszerzésével.

JÖN JÖN

Európa tragédiája

írásban és filmen
a jelenkor legnagyobb szenzációja.

JÖN JÖN

Székesfehérvár szab. kir. város polgármestere.

16174.1915.

Pályázati felhívás.

A néhai Madarass Lipótné Hollner Mária által végrendeletileg alkotott Madarass Molner alapítvány 2 (kettő) jutalomdíjára pályázatot hirdet.

Elnyerhetik az alapítólevél értelmében azok a jó magaviseletű szegény cselédleányok, akik Székesfehérvárott egy gazdánál legalább 3. (három) év óta szolgálnak.

Egy egy jutalomdíj összege 10000 (tízezer) korona alapítványi tőke 1915 évi kamata.

Fenti kellékek cselédkönyv, szolgálatadó bizonyítványa, szegénységi bizonyítványa a rendőrbeljelentési hivatal bejelentő lapjával igazolandók.

Az ekként felszerelt kérvények hozzád címezve 1915. évi január hó 20-ig a városi közgazgatási iktatóhivatalnál nyújtandók be.

Megjegyzem, hogy a korábbi pályázati felhívásokra benyújtott kérvények, amelyek akkor figyelembe nem jöhettek, ezen pályázat alkalmával újból elbírálás alá kerülnek.

Székesfehérvár 1915. jan. 3.

Dr. Saára Gyula,
polgármester.

APRÓHIRDETÉSEK.

Tizenötévesnél idősebb gyermekek jó keresethez juthatnak laparúsítással.

Tanulónak jó házból való fiút felvesz az Egyházmegyei Könyvnyomda, Szent István-ter 1. sz.

Kifutófiút felvesz Falyv dívat-izlet Kossuth-utca.

Hazi szappan kapható Marschall-nál, Kossuth-utca.

Cipaszegéd kis és nagymunkára felvétetik Vida Verencsnél, Székesfehérvárott, Selyemutca. 22.

Eladó harciánári Öreg utca 5. sz. alatt.

Egy anyadiszno és malacok eladók József-utca 20. szám.

Szép kézírású kezdő kisasszony nagyobb irodába azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok „Megbízható” jellegre a kiadóhivatalba küldendők.

Egy háttas ló eladó Vilmos császár tér 4 szám. (Ligetser)

Naponta 30 liter tejre volna szükségem házhoz szállítva. Esetleg szerződés is köthet. Bővebbet Budai-ut. 106. sz. alatt.

Két buzaöld az alsó telekben, első dűlőben bérbeadó. Tudakozni Özv. Almássy Andrasnál lehet Salsotrom-u. 24 sz.

Eladó ház, Palotai utca 71. számú ház eladó, esetleg a házon levő szőlőszőlő berendezéssel együtt bérbeadó. Tudakozni ugyanott lehet.

Jobb háttas series. 3 db. eladó Olaj utca 4.

Egy fiatal cizmadija vagy cipész serédet heti munkának felvesz azonnali is. Nádgy Kálmán; Dunadonv.

Haszontrébe adatik 3 db. ab buzaöld az 1916. gazdasági évi használatra kukorica termésre tudakozni lehet Székesfehérvár, József-utca 3. szám alatt Almássy János zárgondnoknál.

Egy kaszálórt és egy buzaöld kiadó. Tudakozni Vagóhídi dűlő 156 ház alatt lehet.

Egyszobas lakas azonnali kiadó Széchenyi-utca 26. sz. a.

Különbejárattal, kétágyas, butorított szoba konyhának használatos előszobával kiadó. Cim a kiadóban.

Karposit munkákat utat és át-dolgozást, szőlő kivételben készít: Turner mre karposit és díszítő Szent István-ut. 3 sz.

Kiadó két ndvári szoba hozzátartozékkal azonnali vagy február 1-re. Tudakozni lehet Halter 19. sz. alatt és ott egy magtár azonnali kiadó, ami mindenfelére alkalmas.

Hazeladás Kegyó-utca 23. számú ház szapad kézből eladó.

APRÓHIRDETÉSEK.

Tizenötévesnél idősebb gyermekek jó keresethez juthatnak laparúsítással.

Tanulónak jó házból való fiút felvesz az Egyházmegyei Könyvnyomda, Szent István-ter 1. sz.

Kifutófiút felvesz Falyv dívat-izlet Kossuth-utca.

Hazi szappan kapható Marschall-nál, Kossuth-utca.

Cipaszegéd kis és nagymunkára felvétetik Vida Verencsnél, Székesfehérvárott, Selyemutca. 22.

Eladó harciánári Öreg utca 5. sz. alatt.

Egy anyadiszno és malacok eladók József-utca 20. szám.

Szép kézírású kezdő kisasszony nagyobb irodába azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok „Megbízható” jellegre a kiadóhivatalba küldendők.

Teléfono 233. — Tefon 233.

Szerdán es csütörtökön
január hó 5 és 6-án
FILMUJONSÁG !!

LAVINA

főúri társadalmi dráma 3 felvonásban.

Nagyszabású pótműsor.

Szerdán 3 előadás 5, 7 és 9 órákor. Vízkereszt ünnepen 4 előadás 3, 5, 7 és 9-ór.

LEGDIVATOSABB

lányka és női filz és bársony kalapformák.

tollak, virágok és mindennemű díszek.

Nagy választék szőrmegarnitúrákban.

Bőrcomode és sárcipők. Katonai felszerelés kapható

Kováts Antalnál

Székesfehérvár.
Városházter. —